Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

Σχεδιασμός
Πωλίνα Ζώνκε, δασκάλα, ιδρύτρια και διαχειρίστρια του blog «Ξένια-στη τάξη»

Κυριακή Σταυριανίδου, φιλόλογος, δημιουργός του εργαστηρίου δημιουργικής γραφής για παιδιά και εφήβους «Οι Βιβλιοσκώληκες» στη Νάουσα Ημαθίας

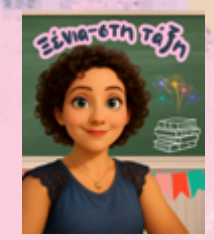
Επιστημονική επιμέλεια
Κλειώ Αναγνώστου, εκπαιδευτικός

Τζένη Κουτσοδημητροπούλου

Οι ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ της ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ένας σαμουράι, ένα σπαθί και το κεράσι της ζωής

εικόνες
Λίλα Καλογερή

ΟΙ ΒΙΒΛΙΟ ΣΚΩΛΗΚΕΣ

διόπτρα

Αγαπητές και αγαπητοί εκπαιδευτικοί,

Το πρώτο βιβλίο της σειράς «Οι Κατάσκοποι της Γεωγραφίας» διαδραματίζεται στη μακρινή Ιαπωνία, όπου οι νεαροί πρωταγωνιστές καλούνται να εξιχνιάσουν το μυστήριο της εξαφάνισης του πολύτιμου σπαθιού των σαμουράι, Honjo Masamune! Η περιπέτεια μας καλεί. Μαγευτική Άπω Ανατολή, υπερσύγχρονο Τόκιο, ειδυλλιακό Κιότο. Γκέισες, Σαμουράι, τρένα-βολίδες, ανθισμένες κερασιές. Η Μίκα συναντά τους παλιούς της φίλους, Ακίρα και Χαρούτο, και μαζί τους γινόμαστε κι εμείς Κατάσκοποι της Γεωγραφίας.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα ακολουθούν την εξέλιξη του βιβλίου και μπορούν να πραγματοποιηθούν παράλληλα με την ανάγνωσή του ή και με το πέρας αυτής, ως επέκταση της ιστορίας **στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου προγράμματος φιλαναγνωσίας**. Αντλούν έμπνευση από στοιχεία της πλοκής, σχετίζονται με ποικίλα στοιχεία της ιαπωνικής κουλτούρας και παράδοσης που παρουσιάζονται σε διάφορα σημεία της ιστορίας και αναδεικνύουν πτυχές τόσο της αυτοκρατορικής όσο και της σύγχρονης Ιαπωνίας. Έτσι, οι νεαροί αναγνώστες θα έρθουν σε επαφή με ένα **συναρπαστικό πανόραμα ενός από τους αρχαιότερους και πιο ενδιαφέροντες πολιτισμούς του κόσμου.**

Το εκπαιδευτικό υλικό απευθύνεται **σε παιδιά ηλικίας 8-11 ετών** και προσφέρεται για αξιοποίηση στους τομείς της **Λογοτεχνίας** και της **Φιλαναγνωσίας**. Επιπλέον, **συνδυάζεται με πολλά γνωστικά αντικείμενα του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών** όπως η **Ιστορία**, η **Γεωγραφία**, η **Γλώσσα**, τα **Εικαστικά**, η **Μουσική** και τα **Εργαστήρια Δεξιοτήτων** (ιδιαίτερα με τη θεματική ενότητα «Παγκόσμια Τοπική και Πολιτιστική Κληρονομιά»). Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες συμβαδίζουν με την αρχή της **βιωματικής και διαθεματικής προσέγγισης της λογοτεχνίας**, καθώς επιχειρείται **σύνδεση με άλλες τέχνες, αξιοποίηση τεχνικών δημιουργικής γραφής και χρήση των νέων τεχνολογιών κατά την εκπαιδευτική διαδικασία**. Η προσέγγιση αυτή βοηθά τον μαθητή να έρθει σε επαφή με τη λογοτεχνία με πιο προσωπικό και ουσιαστικό τρόπο, **προάγοντας τόσο τη νοητική όσο και τη συναισθηματική του ανάπτυξη**.

Κύριοι στόχοι του προγράμματος είναι οι μαθητές:

- Να δουν τη γεωγραφία με διαφορετικό μάτι, να την εξερευνήσουν με πιο διασκεδαστικό τρόπο, να την προσεγγίσουν από διαφορετική οπτική γωνία,
- να γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα και διαφορετικούς πολιτισμούς μέσα από πρωτότυπες και ενδιαφέρουσες δραστηριότητες,
- να έρθουν σε επαφή με ποικίλες αφηγηματικές τεχνικές,
- να συνεργαστούν σε μεγάλες ή μικρότερες ομάδες,
- να αναπτύξουν ενσυναίσθηση,
- να θεμελιώσουν μια παντοτινή αγάπη για το διάβασμα.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα τις δραστηριότητες που επιθυμούν να υλοποιήσουν από το εκπαιδευτικό υλικό, να τις πραγματοποιήσουν με όποια σειρά επιθυμούν και να τις προσαρμόσουν στις ιδιαίτερες μαθησιακές και συναισθηματικές απαιτήσεις και στο επίπεδο της τάξης τους.

Και μια ιδέα: Πολλές δραστηριότητες του εκπαιδευτικού προγράμματος περιλαμβάνουν κατασκευές και προτρέπουν τα παιδιά να φτιάξουν τις δικές τους πρωτότυπες δημιουργίες. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος, μπορείτε σταδιακά να συγκεντρώνετε τις δημιουργίες των μαθητών σε έναν πίνακα, ώστε να γίνει διαδραστικός. Έτσι θα μπορούν κι άλλοι να γνωρίσουν την ιστορία της Μίκα αλλά και στοιχεία της ιαπωνικής ιστορίας και πολιτισμού!

Γίνετε κι εσείς Κατάσκοποι της Γεωγραφίας και ζήστε μια συναρπαστική περιπέτεια!

Σχετικά με τις δραστηριότητες του εκπαιδευτικού προγράμματος:

Κάποιες από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό υλικό που ακολουθεί αποτέλεσαν μέρος του project φιλαναγνωσίας που οργανώθηκε από την εκπαιδευτικό Πωλίνα Ζώνκε και μπορείτε να το βρείτε στο blog «Ξένια-στη τάξη», όπου φιλοξενεί και διαμοιράζει τις δράσεις που οργανώνει για τις τάξεις της.

Κάποιες άλλες σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν από τη φιλόλογο Κυριακή Σταυριανίδου στο εργαστήριο δημιουργικής γραφής για παιδιά και εφήβους «Οι Βιβλιοσκώληκες» που διατηρεί στη Νάουσα Ημαθίας. Μπορείτε να δείτε περισσότερα για τη δουλειά της και να αντλήσετε ιδέες για δημιουργική επεξεργασία λογοτεχνικών βιβλίων εδώ: https://www.instagram.com/oi_vivlioskwlhkes/.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1η

Πορτο-κουίζ

Η Μίκα έχει «κολλήσει» με την εφαρμογή του Πορτολάνου! Απαντάει σωστά σε ερωτήσεις γενικών γνώσεων γεωγραφίας και μαζεύει πορτο-σβούρες. Ετοιμάστε κι εσείς ένα πορτο-κουίζ, ενδεικτικά στην εκπαιδευτική πλατφόρμα του **Kahoot**. Χωρίστε τους μαθητές σε ισοδύναμες ομάδες, δώστε από ένα κινητό ή τάμπλετ σε κάθε ομάδα, αναθέστε τους να βρουν το δικό τους ψευδώνυμο Κατασκόπου και ξεκινήστε το παιχνίδι!

Μπορείτε να έχετε εκτυπωμένες και πλαστικοποιημένες πορτο-σβούρες, ώστε οι ομάδες να παίρνουν κάτι χειροπιαστό με κάθε νίκη τους.

Η δραστηριότητα μπορεί να επαναληφθεί και μετά την ολοκλήρωση της ανάγνωσης του βιβλίου, με ερωτήσεις στοχευμένες καθαρά στην Ιαπωνία. Πολύ βοηθητικές για τη δημιουργία αυτού του κουίζ είναι οι σελίδες 106-107 του βιβλίου, οι οποίες περιλαμβάνουν με κόκκινες σημαίες πληροφορίες και fun facts για τη χώρα. Έτσι, θα έχετε μια έμμεση ανατροφοδότηση για το πόσες γνώσεις αποκόμισαν οι μαθητές με το πέρας των συναντήσεών σας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2η

Ιαπωνικό-ελληνικό λεξικό

Ξέρετε ιαπωνικά;

Ούτε κι εμείς! Αλλά ήρθε ο καιρός να μάθουμε μερικές λέξεις. Καθώς θα διαβάζουμε το βιβλίο, ιαπωνικές λέξεις θα ξεπετάγονται μπροστά μας.

Εκτυπώνουμε το φύλλο εργασίας που θα βρούμε **εδώ**. Το κενό φύλλο εργασίας το κρατάμε, ενώ από το άλλο κόβουμε τα πλαίσια της 2ης και 3ης στήλης και τα ανακατεύουμε.

Στο κενό φύλλο εργασίας στην πρώτη στήλη υπάρχει η ιαπωνική λέξη. Στη δεύτερη θα κολλάμε την ερμηνεία της και στην τρίτη την αντίστοιχη εικόνα.

Γινόμαστε, λοιπόν, κι εμείς... κατάσκοποι και αναζητάμε στο κείμενο τις λέξεις του φύλλου μέχρι να τις βρούμε όλες! Θα τα καταφέρουμε;

Σόγκουν, σαμουράι, Τοκουγκάουα, Σακαμότο Ρυόμα...
(πολλές οι άγνωστες λέξεις...)

Πάμε να τα ξεκαθαρίσουμε όλα, μελετώντας -σύντομα, μην αγχώνεστε- την ιστορία της Ιαπωνίας μέσω της παρουσίασης **εδώ**.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3η

Εικονικά ταξίδια

Η Μίκα με τη μαμά της ταξιδεύουν για πρώτη φορά στην Ιαπωνία. Πρώτος σταθμός το Τόκιο, έπειτα με τρένο μέχρι το Κιότο και στη μέση ξεχωρίζει το όρος Φούτζι με την επιβλητικότητά του. Καθ' όλη τη διάρκεια της ανάγνωσης του βιβλίου, το **Google Earth** είναι φίλος και συνοδοιπόρος μας.

- Ας εντοπίσουμε τη θέση της Ιαπωνίας στον χάρτη.
- Για δοκιμάστε, μπορείτε να εντοπίσετε το Τόκιο, το όρος Φούτζι και το Κιότο;

Με κάθε ευκαιρία, επισκεπτόμαστε μέρη που αναφέρει η συγγραφέας στο βιβλίο, περπατάμε σε αεροδρόμια, ανεβαίνουμε σε τρένα, μπαίνουμε σε μουσεία. Μέσω του Tripadvisor μπορούμε ακόμα και να πάρουμε το τσάι μας στο τεϊοποτείο Ακεμπόνο (σελ. 26)!

Για πιο... «κινούμενες» εικόνες, μπορείτε να παρακολουθήσετε στην τάξη πολύ ενδιαφέροντα σχετικά βίντεο:

Τόκιο: **https://youtu.be/6DQxRQb9dCE**
Κιότο: **https://youtu.be/FFT-leWCAfA**

Αν ψάχνετε το όρος Φούτζι, θα το βρείτε καθώς ταξιδεύετε με το γρηγορότερο τρένο στον κόσμο, το Shinkansen. Μπορείτε να το εντοπίσετε στο παρακάτω βίντεο;

https://youtu.be/gACPdcvXt3M

Kioto International Manga Museum

Ιαπωνικό τρένο υψηλής ταχύτητας (Shinkansen)

Ιαπωνικό τεϊοποτείο

Τι λέτε, πάμε να εξερευνήσουμε το Κιότο;

Εκτυπώστε εδώ τα φύλλα εργασίας που θα χρειαστούμε:

Χάρτης, Υπόμνημα χάρτη

Με τη βοήθεια του **Google Earth**, ταξιδέψτε ως το Κιότο.

1. Εντοπίστε τον **σιδηροδρομικό σταθμό** όπου φτάνει η Μίκα, το **Μουσείο Μάνγκα** που θέλει να επισκεφτεί και το τεϊοποτείο **Ακεμπόνο**.
2. Σημειώστε τα στο υπόμνημα του χάρτη σας.
3. Εντοπίστε τα στον χάρτη που έχετε εκτυπώσει και σημειώστε τον σωστό αριθμό για το καθένα.
4. Μπορείτε τώρα να περιηγηθείτε στις φωτογραφίες που υπάρχουν για το καθένα στο Google Earth.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4η

Το δικό μας μάνγκα

Η Μίκα αγαπάει πολύ τα μάνγκα, που είναι ιαπωνικά κόμικ. Στο Κιότο υπάρχει ολόκληρο μουσείο. Επισκεφτείτε το **εδώ**, εξερευνήστε τις φωτογραφίες και δείτε αν αναγνωρίζετε κάποιον από τους ήρωες των κόμικ.

*Μάνγκα ονομάζονται τα ιαπωνικά **κόμικς** σε όλες τις χώρες εκτός της Ιαπωνίας. Εντός της Ιαπωνίας, όμως, μάνγκα ονομάζονται όλα τα κόμικ ανεξαρτήτου προέλευσης. Δημιουργούνται με τον παραδοσιακό τρόπο σχεδίου και ζωγραφικής και είναι στην πραγματικότητα διάλογοι διατυπωμένοι σε συννεφάκια που γίνονται ένα με την εικόνα. Τα μάνγκα σήμερα μπορούν να κυκλοφορήσουν ως εβδομαδιαία, πενθήμερα και μηνιαία και η ιδιαιτερότητά τους έγκειται στο ότι διαβάζονται από **δεξιά προς τα αριστερά** και κάθετα από **κάτω**!*

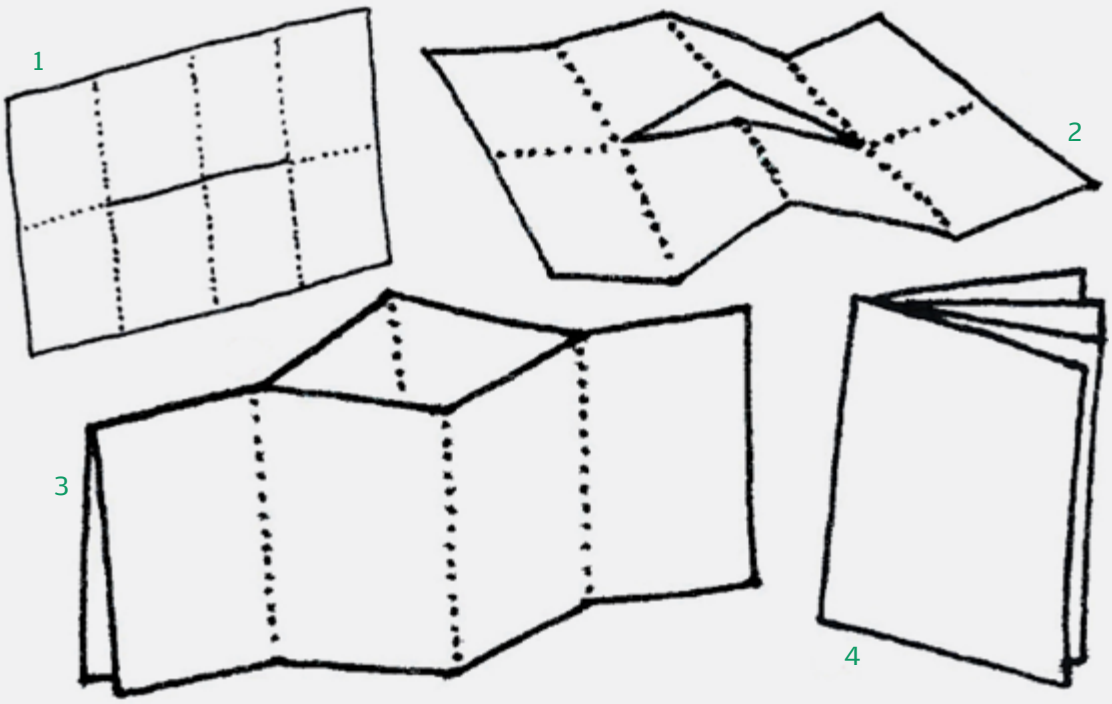
Φέρνουμε στην τάξη μάνγκα για να τα ξεφυλλίσουν και να τα περιεργαστούν οι μαθητές.

Στη συνέχεια, ζητάμε από τους μαθητές ατομικά ή σε ομάδες των δύο ατόμων να δημιουργήσουν το δικό τους μάνγκα διπλώνοντας μικρά οχτασέλιδα βιβλιαράκια σύμφωνα με την τεχνική των *petites livres* της παιδαγωγικής του Célestin Freinet.

Η διαδικασία απεικονίζεται στο σκίτσο παρακάτω. Επίσης, μπορείτε να δείτε τα βήματα για να διπλώσετε το βιβλίο σας στο βίντεο **εδώ**.

Πηγή: **Παιδαγωγική Ομάδα «Το Σκασιαρχείο»**

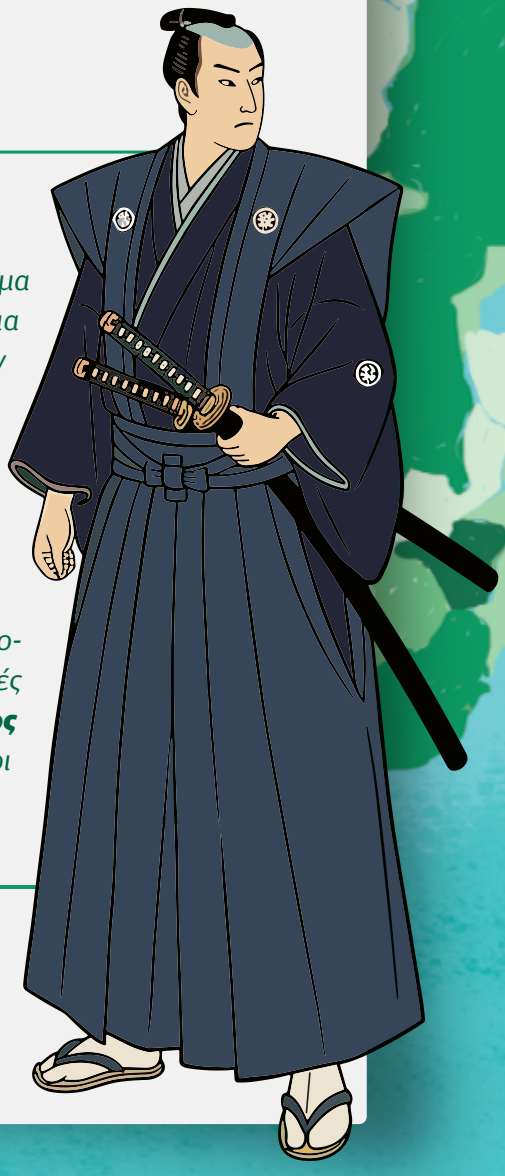
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5η

Σαμουράι και Νίντζα

Η Μίκα με την παρέα της επισκέπτονται το **Μουσείο Σαμουράι**! Οι σαμουράι και οι νίντζα αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας της Ιαπωνίας. Επισκεπτόμενοι κι εμείς την ιστοσελίδα του μουσείου **https://mai-ko.com/samurai/** μπορούμε να περιηγηθούμε στις αίθουσες, να θαυμάσουμε εκθέματα, να ενημερωθούμε για τις πανοπλίες και τα κατάνα.

Επιπρόσθετα, μπορούμε να αναθέσουμε στους μαθητές να αναζητήσουν μόνοι τους πληροφορίες στο διαδίκτυο για τους σαμουράι, τους νίντζα, καθώς και για το θρυλικό σπαθί Honjo Masamune, ώστε να αντιληφθούν την αξία της επίλυσης του μυστηρίου στο βιβλίο μας.

Ιδανικά, μας παρουσιάζουν και οι ίδιοι ως ξεναγοί το αποτέλεσμα της αναζήτησής τους.

Σαμουράι

*Η λέξη Σαμουράι προέρχεται από το ιαπωνικό ρήμα σαμορό ή σαμπουρό και χρησιμοποιήθηκε αρχικά για να περιγράψει τους προσωπικούς υπηρέτες των πλούσιων και πανίσχυρων γαιοκτημόνων του 8ου αιώνα στην **Ιαπωνία**. Ως τα μέσα του 12ου αιώνα, οι σαμουράι εξελίχθηκαν σε τάξη πολεμιστών που κυριάρχησε για περισσότερα από εξακόσια χρόνια. Η θέση τους στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της χώρας υπήρξε σημαντική, καθώς λειτούργησαν αρκετές φορές ως ρυθμιστές της ροής των ιστορικών γεγονότων. Απέκτησαν παγκόσμια φήμη για τις ικανότητές τους στον χειρισμό των όπλων, ιδιαίτερα στο **ξίφος** (**κατάνα**). Για τα κατορθώματά τους έγιναν θρύλοι της ενδοχώρας.*

Νίντζα

Στην κυριολεξία, η λέξη νίντζα σημαίνει κατάσκοπος. Οι Νίντζα ήταν επαγγελματίες δολοφόνοι και, παρόλο που η ύπαρξή τους είναι ιστορικά τεκμηριωμένη, είναι δύσκολο να προσδιορισθεί χρονολογικά η εμφάνιση των πρώτων Νίντζα.

Η ιαπωνική λαογραφία αναφέρει ότι ο χαρακτηρισμός νίντζα προέρχεται από δαίμονα, ο οποίος ήταν μισός άνθρωπος και μισός κοράκι· στην πραγματικότητα, οι Νίντζα δημιουργήθηκαν «ως αντίπαλο δέος» των κοινωνικά ανώτερων ***Σαμουράι****, στην ύστερη φεουδαρχική Ιαπωνία.*

Η τέχνη των Νίντζα, το Ninjutsu, είναι θέμα απόκρυφο. Έπρεπε να γεννηθεί κανείς σε οικογένεια Νίντζα για να εκπαιδευτεί και να αποδεχτεί την τέχνη τους. Ακόμα και σήμερα, στην Ιαπωνία, ξαφνιάζει το πόσο λίγα είναι γνωστά για αυτούς.

Kabuki Ninja, by Utagawa Kunisada, 1830s, via Ukiyo-e.org
Πηγή: https://www.thecollector.com/shinobi-ninjas-japan/

Σαμουράι κι εμείς!

Φτιάξτε με χαρτόνι ή άλλα απλά υλικά τα δικά σας σπαθιά κατάνα! Αν τυλίξετε με αλουμινόχαρτο το μεταλλικό μέρος του σπαθιού θα είναι πιο εντυπωσιακά.

Στη συνέχεια, βγείτε φωτογραφίες με την παρέα σας, όπως έκανε η Μίκα με τον Χαρούτο και τον Ακίρα.

Στον ίδιο πίνακα ανακοινώσεων με τις κερασιές που θα φτιάξετε (βλ. δραστηριότητα 8), μπορείτε να τοποθετήσετε και τα σπαθιά, έτσι ώστε να μοιάζουν ότι ανήκουν σε προθήκες του Μουσείου Σαμουράι.

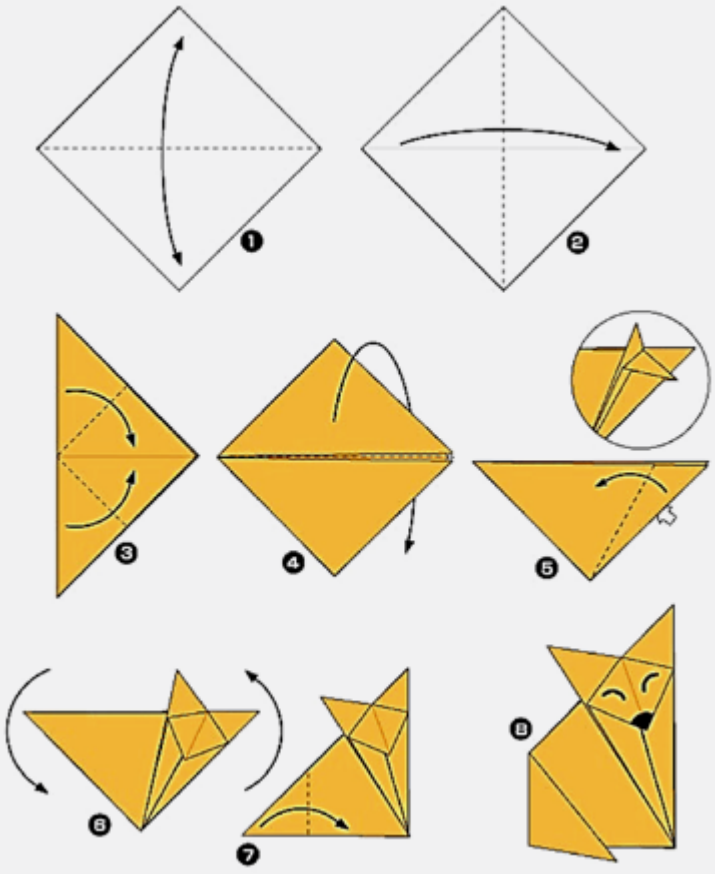
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6η

Τα δικά μας οριγκάμι

Η κόκκινη αλεπού

Ο μυστηριώδης τουρίστας αφήνει στη Μίκα μία κόκκινη χάρτινη αλεπού οριγκάμι, που κρύβει μέσα ένα σημαντικό μήνυμα. Φτιάχνουμε κι εμείς τις δικές μας αλεπούδες οριγκάμι και κρύβουμε μηνύματα για τους αγαπημένους μας!

Μοιράζουμε τετράγωνα χαρτιά, εξηγούμε τις οδηγίες και αναθέτουμε στους μαθητές να δημιουργήσουν τη δική τους αλεπού οριγκάμι. Ακολουθούμε τις οδηγίες της εικόνας παρακάτω. Επιπλέον, μπορούμε να προβάλουμε αυτό το βίντεο για να μας βοηθήσει: **https://www.youtube.com/watch?v=SWOCWstCGoY.**

Copyright: Funiaki Shingu

*Πηγή: **Pinterest***

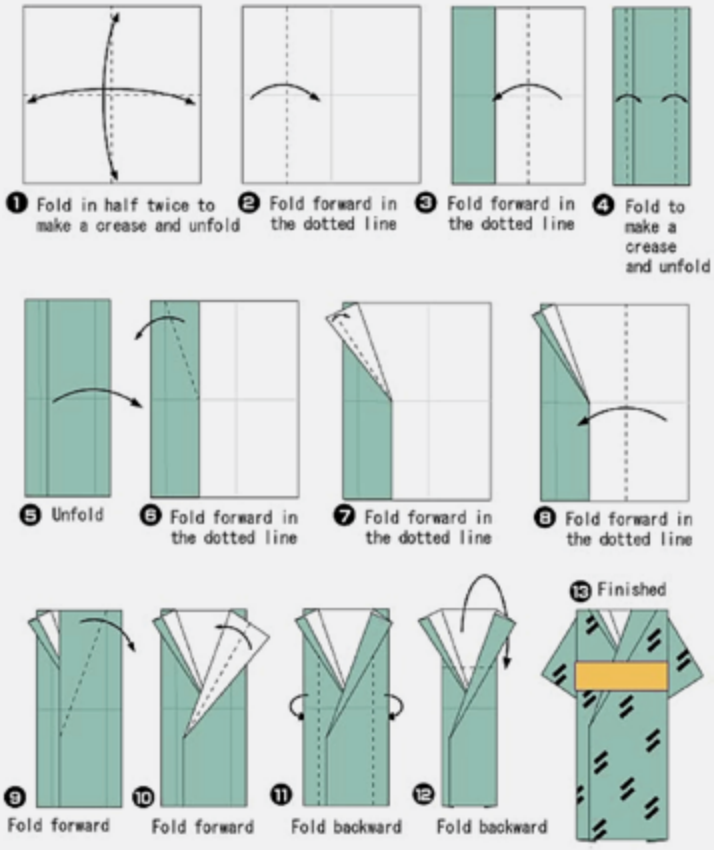
Κιμονό-οριγκάμι

Παραδοσιακό ένδυμα της Ιαπωνίας είναι το κιμονό. Ας φτιάξουμε κι εμείς ένα, αλλά από χαρτί!

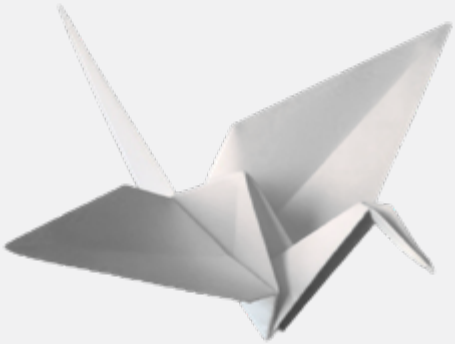
1. Διαλέγουμε ένα χαρτί οποιουδήποτε χρώματος, του δίνουμε τετράγωνο σχήμα και ακολουθούμε τις οδηγίες της εικόνας.
2. Μπορούμε να το στολίσουμε με διάφορα μοτίβα.
3. Προσθέτουμε ένα κομμάτι κατά μήκος για τη ζώνη.
4. Αν θέλουμε, σημειώνουμε εκεί το χαϊκού που θα δημιουργήσουμε στη δραστηριότητα 12.

Τώρα μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε ως σελιδοδείκτη για τα υπόλοιπα βιβλία των Κατασκόπων!

Η παρακάτω εικόνα με τις οδηγίες μπορεί να μας βοηθήσει:

Πηγή: ***Pinterest***

Οριγκάμι

*Το οριγκάμι είναι η τέχνη διπλώματος **χαρτιού**, χωρίς αυτό να κοπεί σε κανένα σημείο. Στα ελληνικά ο όρος είναι «χαρτοδιπλωτική». Είναι επινόηση των **Ιαπώνων**, οι οποίοι προβαίνουν στην κατασκευή πολλών διαφορετικών δημιουργημάτων χρησιμοποιώντας ένα πολύ συγκεκριμένο και προκαθορισμένο υλικό: ένα κομμάτι χαρτί. Μέσα από διαδοχικά και συγκεκριμένα κάθε φορά διπλώματα, το χαρτί παίρνει την τελική του μορφή, η οποία ενδέχεται από μία και μόνο απόκλιση, ειδικά στην αρχή της διαδικασίας, να διαφέρει. Το οριγκάμι εξασκούνταν ήδη από την **εποχή Edo** (1603-1867).*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7η

Ώρα για... σούσι!

Αν διαβάσατε προσεκτικά τα κεφάλαια του βιβλίου, σίγουρα θα βρήκατε τις λέξεις «σούσι» και «σασίμι» και θα σας άνοιξε η όρεξη!

Τώρα είναι η ευκαιρία να δοκιμάσετε την ιαπωνική κουζίνα.

Επισκεφτείτε ένα ιαπωνικό εστιατόριο με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σας ή οργανώστε μια ιαπωνική μέρα στο σπίτι ή το σχολείο σας. Καλέστε κάποιον που γνωρίζει την ιαπωνική κουζίνα για να σας ετοιμάσει μερικές λιχουδιές.

Μη διστάσετε να δοκιμάσετε! Μπορεί να μη σας αρέσουν όλα, αλλά σίγουρα θα τα βρείτε ιδιαίτερα.

Τα παραδοσιακά φαγητά, η τοπική κουζίνα και οι καθημερινές συνήθειες που σχετίζονται με το φαγητό αποτελούν σημαντικά στοιχεία του πολιτισμού μιας χώρας. Περνούν από γενιά σε γενιά και επιβιώνουν στον χρόνο, χαρακτηρίζουν τον τρόπο ζωής των ανθρώπων και διαμορφώνουν την καθημερινότητά τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8η

Οι ανθισμένες κερασιές

Οι Ιάπωνες έχουν αδυναμία στις κερασιές. Έχουν μάλιστα και ολόκληρη γιορτή γύρω από την εποχή που ανθίζουν!

Πάμε να φτιάξουμε το δικό μας άλσος από κερασιές;

1. Βρίσκετε **εδώ** τη βάση του δέντρου. Μπορείτε να την εκτυπώσετε σε γαλάζιο χαρτόνι Α4.
2. Με μια καφέ ξυλομπογιά χρωματίζετε τον κορμό.
3. Έπειτα, σε ένα δοχείο βάζετε λευκή και ροζ τέμπερα.
4. Δένετε γύρω στις είκοσι μπατονέτες με ένα λαστιχάκι.
5. Τις βουτάτε απαλά στα χρώματα και στολίζετε με άνθη τα κλαδιά των δέντρων.
6. Αφήνετε να στεγνώσουν, κόβετε περιμετρικά και στολίζετε τον χώρο σας.

Αν θέλετε, βάλτε στη βάση ενός πίνακα ανακοινώσεων χαρτόνια στο χρώμα της άμμου και πάνω από αυτό στερεώστε τα δέντρα!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9η

Το Μονοπάτι του Φιλοσόφου

Το Μονοπάτι του Φιλόσοφου είναι μια υπέροχη διαδρομή στο Κιότο ανάμεσα σε κερασιές, που γίνεται ακόμα πιο μαγική όταν οι κερασιές είναι ανθισμένες. Μπορούμε να «περπατήσουμε» κι εμείς στο μονοπάτι μέσα από το βίντεο **εδώ**.

Αν στολίσατε έναν πίνακα ανακοινώσεων με τις ανθισμένες κερασιές που δημιουργήσατε στην προηγούμενη δραστηριότητα, τώρα είναι η ώρα να ολοκληρώσετε το Μονοπάτι του Φιλόσοφου!

Α΄ παραλλαγή της δραστηριότητας

Στο αρχείο **εδώ** θα βρείτε πέτρες. Εκτυπώνουμε σε γκρίζο χαρτόνι Α4, κόβουμε και τοποθετούμε τις πέτρες κατά μήκος των κερασιών μας. Πάνω σε κάθε πέτρα αναγράφονται τα λόγια κάποιου σπουδαίου ανθρώπου. Σε όλες, εκτός από μία, η οποία έχει έναν κωδικό QR. Αφήνετε αυτή την πέτρα ως τελευταία του μονοπατιού.

Αφού ολοκληρώσετε τη δημιουργία σας, σαρώνετε τον **κωδικό QR** και μαθαίνετε για τις ζωές κάποιων σπουδαίων φιλοσόφων.

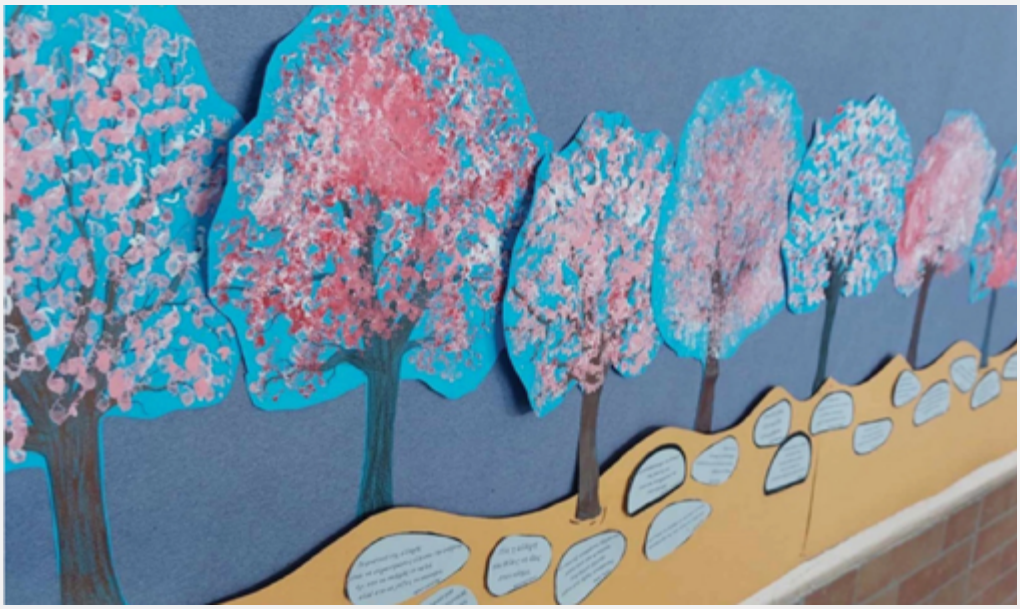
Αν κάνετε την κατασκευή στο σπίτι, μπορείτε να βάλετε το μονοπάτι κατά μήκος του κρεβατιού ή του θρανίου σας. Έτσι, θα έχετε συχνά την ευκαιρία να θυμάστε τα λόγια των σπουδαίων φιλοσόφων!

Β΄ παραλλαγή της δραστηριότητας

Αναφέρουμε στους μαθητές μας κάποια ιαπωνικά ρητά. Ενδεικτικά:

- Γρήγορα σημαίνει να πηγαίνεις αργά χωρίς διακοπές.
- Εάν το πρόβλημα μπορεί να λυθεί, τότε δεν αξίζει να ανησυχείτε για αυτό. Εάν δεν λύνεται, τότε είναι άχρηστο να ανησυχείτε.
- Αυτός που θέλει να φτάσει ψηλά θα σκεφτεί τον τρόπο να φτιάξει μια σκάλα.
- Ένας βάτραχος στη λίμνη δεν γνωρίζει την απεραντοσύνη της θάλασσας.

Μοιράζουμε στους μαθητές γκρι χαρτόνια κομμένα σε σχήμα πέτρας. Ο κάθε μαθητής γράφει στο χαρτόνι το δικό του απόφθεγμα ζωής! Στη συνέχεια, τοποθετούμε στο πάτωμα σε σειρά τα χαρτόνια-πέτρες μας και δημιουργούμε το δικό μας Μονοπάτι των Φιλοσόφων.

Το «Μονοπάτι του Φιλοσόφου» που δημιουργήσαμε στην τάξη μας
13ο Δημοτικό Σχολείο Δράμας, Δ΄ Δημοτικού, 2023

Το Μονοπάτι του Φιλοσόφου (哲学の道, Tetsugaku no michi) είναι ένα πανέμορφο πέτρινο μονοπάτι που περνάει μέσα από το βόρειο τμήμα της περιοχής Higashiyama του Κιότο. Το μονοπάτι ακολουθεί ένα κανάλι που είναι γεμάτο από εκατοντάδες κερασιές. Συνήθως στις αρχές Απριλίου αυτά τα δέντρα πλημμυρίζουν χρώμα, καθιστώντας αυτό το μονοπάτι ένα από τα πιο δημοφιλή σημεία χανάμι, σημεία δηλαδή για να θαυμάσει κάποιος τις ανθισμένες κερασιές.

Το μονοπάτι πήρε το όνομά του λόγω του Nishida Kitaro, ενός από τους πιο διάσημους φιλοσόφους της Ιαπωνίας, ο οποίος λέγεται ότι εξασκούσε διαλογισμό ενώ περπατούσε αυτή τη διαδρομή στην καθημερινή του μετακίνηση προς το Πανεπιστήμιο του Κιότο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 10η

Βάλε φαντασία!

Στην ενότητα αυτή θα βρείτε προτάσεις δημιουργικής γραφής εμπνευσμένες από την ιστορία. Παροτρύνετε τα παιδιά να κινητοποιήσουν την εφευρετικότητά τους και να εκφραστούν ελεύθερα, αποτυπώνοντας τις σκέψεις τους στο χαρτί. Στη συνέχεια, μπορούν να μοιραστούν τις ιστορίες τους με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους.

«Παιδιά, κάτι μου ήρθε...» είπε ο Ακίρα.
«Καμιά μαγική ικανότητα; Μήπως έβγαλες φτερά;» ρώτησε ο Χαρούτο γελώντας.
(Απόσπασμα, σελ. 69)

Ο Ακίρα δοκιμάζει «το κεράσι της ζωής» και ανακοινώνει πως «κάτι του ήρθε». Αναθέστε στους μαθητές να συνεχίσουν σε πρωτοπρόσωπη αφήγηση, σαν να ήταν οι ίδιοι ο Ακίρα, τη φράση:

«Ήδη από τις δύο πρώτες γουλιές άρχισα να νιώθω κάπως παράξενα...»

Να είστε σίγουροι ότι θα διαβαστούν πολλές και διαφορετικές διασκεδαστικές ιστορίες! Τα παιδιά διψάνε να αφήσουν τη φαντασία τους ελεύθερη...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Πώς πιστεύετε ότι θα λυθεί τελικά το μυστήριο του σπαθιού Honjo Masamune; Ποιος έχει το περίφημο σπαθί; Γιατί το κρύβει τόσα χρόνια;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Όποιος καταλήξει πιο κοντά στη λύση του μυστηρίου, είναι υποψήφιος να γίνει ο επόμενος Κατάσκοπος της Γεωγραφίας! Για να είστε έτοιμοι, σημειώστε το ψευδώνυμο που θα χρησιμοποιήσετε για την κατασκοπική σας ταυτότητα:

.....

.....

Συγκεντρώστε ερωτήσεις και απορίες που προέκυψαν από την ανάγνωση του βιβλίου, γίνετε μικροί δημοσιογράφοι και φανταστείτε ότι παίρνετε συνέντευξη από τη συγγραφέα! Σημειώστε τις ερωτήσεις που θα της κάνατε και προσπαθήστε να φανταστείτε και να καταγράψετε τις απαντήσεις της!

Ο ορισμένος χρόνος της συνέντευξης θα βοηθήσει τους μαθητές να συντάξουν στοχευμένες και πρωτότυπες ερωτήσεις, να διαχωρίσουν τα ουσιώδη από τα επουσιώδη και να συνεργαστούν ώστε η συζήτηση να έχει ροή.

Σε συνεννόηση με τον εκδοτικό οίκο και την ίδια τη συγγραφέα, μπορείτε, επίσης, να οργανώστε μία διά ζώσης ή διαδικτυακή συνάντηση μαζί της. Η γνωριμία με τον άνθρωπο πίσω από το βιβλίο βοηθά τα παιδιά να δεθούν περισσότερο με το κείμενο και με τη συγγραφέα, της οποίας τα βιβλία έπειτα μπορεί να αναζητήσουν. Καλλιεργούμε έτσι μια γενικότερη κουλτούρα φιλαναγνωσίας, εποικοδομητική και ωφέλιμη.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11η

Στο Κάστρο Νίτζο

*Τι ακριβώς είναι τα **αηδονόσπιτα** ή αλλιώς «δάπεδα από αηδόνι»;*

*Είναι δάπεδα που παράγουν έναν ήχο κελαηδίσματος όταν περπατάς πάνω τους. Αυτά τα δάπεδα χρησιμοποιήθηκαν στους διαδρόμους ορισμένων ναών και παλατιών, με το πιο διάσημο παράδειγμα να είναι το **κάστρο Νijõ**, στο **Κιότο** της **Ιαπωνίας**. Οι ξηρές σανίδες τρίζουν φυσικά υπό πίεση, αλλά αυτά τα δάπεδα κατασκευάστηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε τα **καρφιά** να τρίβονται πάνω σε ένα σακάκι ή σφιγκτήρα, προκαλώντας θορύβους.*

Λέγεται ότι τα έβαζαν γύρω από τα δωμάτια των αυτοκρατόρων ως προστασία. Αν κάποιος προσπαθούσε να τους επιτεθεί, θα ακούγονταν οι ήχοι του πατώματος ως προειδοποιητικό σήμα. Μόνο τα μέλη της οικογένειας και κάποιοι από το προσωπικό του παλατιού γνώριζαν τα κρυφά περάσματα.

Ακούστε τα πατώματα του Κάστρου Νίτζο μέσα από το βίντεο **εδώ**.
Πάμε να φτιάξουμε ένα δικό μας;

Υλικά

χαρτόνι, γλωσσοπίεστρα, καλαμάκι, συρματάκι καθαριστικού πίπας, σελοτέιπ, μεταλλικά πλακίδια (από μαγαζί με εργαλεία), πιστόλι σιλικόνης

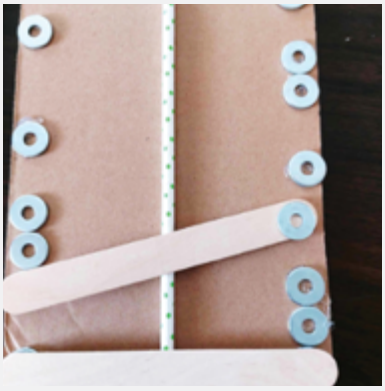
Εκτέλεση

1. Κόβουμε το χαρτόνι σύμφωνα με το μήκος των γλωσσοπίεστρων και του καλαμακιού.
2. Κατά μήκος των μεγάλων πλευρών κολλάμε κάθετα με τη σιλικόνη δύο χαρτόνια ίσα για να καλύπτουν τα πλαϊνά.
3. Στη μέση και από τα δύο πλαινά του τρυπάμε με την άκρη του ψαλιδιού.
4. Περνάμε το μαλακό σύρμα μέσα από το καλαμάκι και έπειτα μέσα από τις τρύπες του χαρτονιού.
5. Στερεώνουμε το σύρμα με σελοτέιπ στην πίσω όψη του χαρτονιού. Το καλαμάκι πρέπει να ρολάρει δεξιά αριστερά ελεύθερα.
6. Στα άκρα κατά μήκος του χαρτονιού, στερεώνουμε με σιλικόνη τα μεταλλικά πλακίδια, σε διάσπαρτες θέσεις αλλά με τρόπο που να καλύπτονται έπειτα από τα γλωσσοπίεστρα.
7. Όπου έχουμε τοποθετήσει πλακίδιο στο χαρτόνι πρέπει να βάλουμε και στο αντίστοιχο γλωσσοπίεστρο. Έτσι θα παράγουν ήχο όταν χτυπάνε μεταξύ τους.
8. Στερεώνουμε με σιλικόνη τα γλωσσοπίεστρα στο καλαμάκι.
9. Δοκιμάζουμε αν ακούγονται τα «αηδονόσπιτα».

Φυσικά, για την κατασκευή θα χρειαστείτε τη βοήθεια ενός ενήλικα. Οι μικροί/-ες αποφύγετε να χρησιμοποιήσετε το πιστόλι σιλικόνης γιατί μπορεί να καείτε.

Οι παρακάτω εικόνες θα σας βοηθήσουν:

Δοκιμάζουμε!

Αφού ετοιμάσουμε τα αηδονόσπιτά μας, τα δίνουμε στην παρέα μας μαζί με μερικές φιγούρες μικρού μεγέθους. Δοκιμάζουμε να βρούμε τα μονοπάτια ώστε να μη μας ακούσουν!

Το δικό μας Κάστρο Νίτζο!

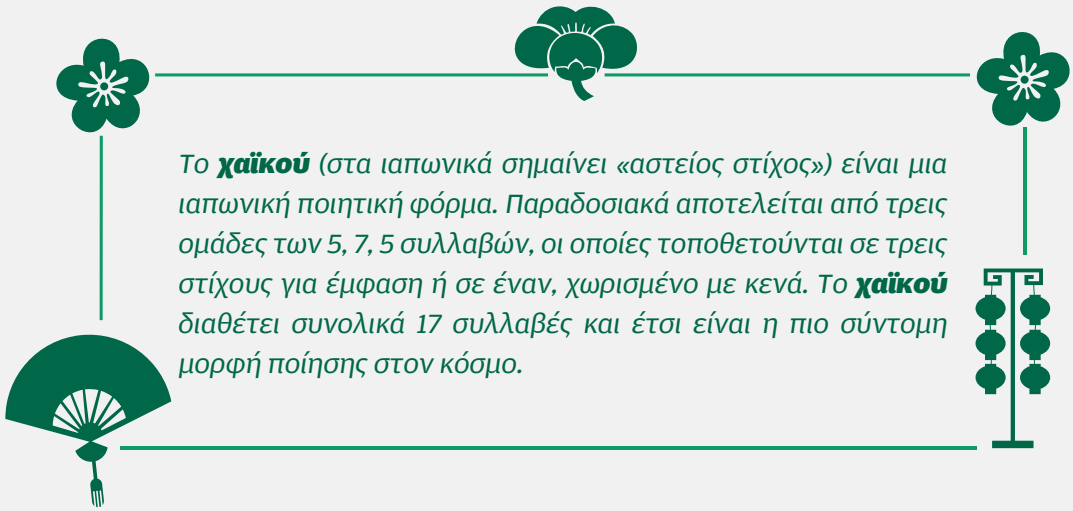
Επηρεασμένοι από όσα γνωρίσαμε μέχρι τώρα για το Κιότο και την ιστορία του, μπορούμε να χρωματίσουμε το δικό μας παλάτι Νίτζο με βάση την εικόνα που θα βρούμε **εδώ**.

Αν δουλεύουμε με ομάδες, μπορούμε να μοιραστούμε τις δημιουργίες μας και να αποφασίσουμε ποια από αυτές θα εκτεθεί στον ίδιο πίνακα με τα σπαθιά, τις κερασιές και το Μονοπάτι του Φιλοσόφου (βλ. δραστηριότητες 5,8,9).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 12η

Φτιάχνουμε χαϊκού!

*Το **χαϊκού** (στα ιαπωνικά σημαίνει «αστείος στίχος») είναι μια ιαπωνική ποιητική φόρμα. Παραδοσιακά αποτελείται από τρεις ομάδες των 5, 7, 5 συλλαβών, οι οποίες τοποθετούνται σε τρεις στίχους για έμφαση ή σε έναν, χωρισμένο με κενά. Το **χαϊκού** διαθέτει συνολικά 17 συλλαβές και έτσι είναι η πιο σύντομη μορφή ποίησης στον κόσμο.*

Matsuo Bashō
(1644-1694):

Πάνω στο κλαδί
ένα κοτσύφι κάθεται –
η άνοιξη έρχεται.

Yosa Buson (1716-1784):

Λευκά πέταλα
πετούν απ' τη δαμασκηνιά –
ένα σύννεφο.

Σκεφτείτε, μόνοι ή με παρέα, και σημειώστε ένα **χαϊκού** που να μιλάει για την περιπέτεια της Μίκα ή/και τη σημασία της ανάγνωσης λογοτεχνικών βιβλίων:

.....

.....

.....

.....

.....

Βοηθητικοί σύνδεσμοι

Μάνγκα. Η «λαϊκή λογοτεχνία» των Ιαπώνων. Από την προπαγάνδα της αυτοκρατορικής εποχής στην εξάπλωσή τους στο δυτικό κόσμο. Η διαφορά τους από τα Άνιμε.
https://www.mixanitouxronou.gr/mangka-i-quot-laiki-logotechnia-quot-ton-iaponon/

Πώς δημιουργήθηκαν οι Σαμουράι πολεμιστές της Ιαπωνίας που αψηφούσαν τον θάνατο για να μην ατιμαστούν. Πώς κατασκεύαζαν τα ιερά σπαθιά «κατάνα». **https://www.mixanitouxronou.gr/pos-dimiourgithikan-i-samourai-polemistes-tis-iaponias-pou-apsifousan-to-thanato-gia-na-min-atimastoun-pos-kataskevazan-ta-iera-spathia-katana-ke-i-filosofia-tou-chara-kiri/**

Για το «Μικρό Βιβλίο» του Célestin Freinet:

Α. **https://mikra-vivlia.weebly.com/**

Β. **https://skasiarxeio.wordpress.com/%cf%83%ce%bf%cf%86%ce%af%ce%b1-%ce%bb%ce%ac%cf%87%ce%bb%ce%bf%cf%85-%cf%84%ce%bf-%ce%bc%ce%b9%ce%ba%cf%81%ce%bf-%ce%b2%ce%b9%ce%b2%ce%bb%ce%b9%ce%bf/**

Samurai Ninja Museum Kyoto
https://mai-ko.com/samurai/

Για τα μάνγκα:
Α. Kyoto International Manga Museum
https://kyotomm.jp/en/

Β. Πληροφορίες για τα μάνγκα και τον τρόπο που διαβάζονται:
https://www.e-schooling.gr/iapwnika-comics-manga-ti-einai-kai-pws-diabazontai/

Για τους Νίντζα
https://chilonas.com/2022/10/21/httpwp-mep1op6y-mw/

Για το Μονοπάτι των Φιλοσόφων (και άλλα αξιοθέατα της Ιαπωνίας)
https://www.japan-guide.com/e/e3906.html

διόπτρα